

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
De heer ir. J.F. Rummenie
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 7 oktober 2025

betreft Voorstel voor een Verordening over nieuwe genomische technieken en het Raadsmandaat

ons kenmerk 178345

Geachte heer Rummenie,

De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 23 juni 2025 met antwoorden op de vragen over het Voorstel voor een Verordening over nieuwe genomische technieken (NGT's) en het Raadsmandaat.¹ De leden van de fracties van de **PvdD** en de **SP** gezamenlijk hebben naar aanleiding hiervan nog enkele vervolgvragen.

U verwijst naar een aantal rapporten en publicaties waarin onderbouwing zou worden geleverd voor de bijdragen van NGTs aan de duurzaamheidsdoelen van de EU. De genoemde rapporten en publicaties leveren dit bewijs echter niet. De impact analyse van de Europese Commissie noemt twee voorbeelden van planten die gezonder zouden kunnen zijn, namelijk soja en tomaat. De overige voorbeelden in de rapporten leveren geen bewijs – het zijn allemaal potentiële bijdragen, geen bewezen bijdragen. Ook Schneider et al. leveren geen bewijs dat NGTs bijdragen aan duurzaamheidsbeleid; er wordt alleen gesproken over een potentieel. Santosh Kumar et al. omschrijven een wetenschappelijk experiment met rijst – ook weer potentieel en geen bewijs. Het lijkt erop dat dit voorstel voor een verordening is gebaseerd op beloftes in plaats van bewijs.

1. Welk wetenschappelijk bewijs heeft u dat NGT categorie 1 planten bijdragen aan duurzame ontwikkeling?

Naar aanleiding van het antwoord op onze eerdere vraag over bomen en bosproducten (vraag 3) concluderen deze leden dat inderdaad categorie 1 NGT bomen en bosproducten op grote schaal kunnen worden geplant waardoor op de langere termijn deze planten de natuur kunnen gaan domineren.

2. Bent u het met deze leden eens dat dit ook het geval kan zijn voor tuinplanten?
3. Hoe verhoudt het voorstel voor een verordening over NGTs zich tot internationale wet- en regelgeving, zoals het biodiversiteitsverdrag?
4. Wat als twee categorie 1 NGT planten zich op natuurlijke wijze met elkaar kruisen en hun nakomelingen zich ook kruisen met andere categorie 1 NGT planten van dezelfde soort? Dan kunnen de nakomelingen toch categorie 2 NGT planten zijn, gezien de grens tussen categorie 1 en 2 van 20 modificaties? Zodoende kan toch, met name op de langere termijn, de Europese natuur op grote schaal worden veranderd? Graag ontvangen deze leden uw reactie.

¹ Kamerstukken I 2024/25, 27428, G.

datum 7 oktober 2025

ons kenmerk 178345

blad 2

5. Voorziet het voorstel in monitoring op de lange termijn, zodat de situatie zoals omschreven in de vorige vraag (op de langere termijn mogelijk maken van categorie 2 NGTs) kan worden vermeden? Zo nee, hoe verhoudt dit zich tot het voorzorgsprincipe?
6. Welke consequenties zou het hierboven omschreven scenario kunnen hebben op Europese in het wild levende dieren, en ecosystemen meer in het algemeen?
7. Voorziet de verordening er ook in dat categorie 1 NGT planten worden geïmporteerd van buiten de EU en in de Europese natuur worden geïntroduceerd? Zo ja, welke consequenties zou dit kunnen hebben voor de Europese natuur?
8. Naar aanleiding van het antwoord op vraag 4 uit het vorig schriftelijk overleg, willen deze leden graag een toezegging krijgen dat als de Europese Commissie de criteria van vergelijkbaarheid update, de regering de Tweede en Eerste Kamer op tijd zal informeren zodat zij een rol kunnen spelen bij de besluitvorming. Bent u hiertoe bereid?
9. Bent u bereid de Eerste Kamer te informeren over alle correspondentie over en rondom de NGT verordening (bijvoorbeeld over de studie over de impact van octrooieren van plantengenschappen) met de Tweede Kamer zodat de Eerste Kamer haar eigen rol in Europese wet- en regelgeving adequaat kan uitvoeren?
10. U geeft helaas geen volledig antwoord op vraag 11 uit het eerdere schriftelijk overleg. De vraag was welke wetenschappelijke basis er is voor de grens van 20 genetische modificaties als grens tussen NGT categorie 1 en 2. Graag ontvangen deze leden alsnog een volledige reactie. Het antwoord op vraag 12 uit het eerder schriftelijk overleg baart mijn fractie grote zorgen: 'dit maximum van 20 modificaties is uiteindelijk een beleidskeuze geweest'. Deze leden concluderen dat de EU met deze verordening een arbitraire grens vaststelt tussen categorie 1 en 2, met historische gevolgen voor de Europese en mondiale landbouw, voedsel, en natuur. Hoe rijmt dit met het voorzorgsprincipe?
11. Hoe kunt u zo stellig zeggen dat categorie 1 NGTs 'ook met conventionele veredeling kunnen worden gerealiseerd' (zie bijvoorbeeld antwoord op vraag 18 uit het eerder schriftelijk overleg) als de grens tussen categorie 1 en 2 uiteindelijk een beleidskeuze is – en dus arbitrair – oftewel een menselijke definitie over wat 'natuurlijk' is en niet? Op basis van welke wetenschappelijk bewijs doet u deze uitspraak?
12. Kunt u de literatuurstudie die ten grondslag ligt aan het besluit voor de grens van 20 modificaties delen met de Kamers?
13. Heeft u de COGEM om advies gevraagd over de huidige tekst in de algemene oriëntatie van de Raad? Zo nee, waarom niet? En bent u alsnog bereid zo een reactie van de COGEM te vragen? Zo ja, kunt u deze reactie van de COGEM delen met de Kamers?

De leden van de vaste commissie voor LNV zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

G.J. Oplaat

Voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit